

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS VALSTYBINĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-1005 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 22, 23, 27, 29, 35, 36, 38, 39⁽⁸⁾, 46, 48, 49, 50, 53 IR 54 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 12, 31, 33, 37, 41 IR 113 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 29, 262, 263, 290, 426, 589 IR 604 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 2, 5, 6 IR 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. I-301 2, 20, 27, 30, 33 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MEDŽIOKLĖS ĮSTATYMO NR. IX-966 2, 5 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 4¹ STRAIPSNIU PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP 19-836; TAIS 19-6325)

2019-06-12 Nr. NV-1651

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – įgyvendinti Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nuostatas dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijų konsolidavimo vienoje institucijoje - Aplinkos apsaugos departamente (Valstybinės miškų tarnybos, Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai pavaldžių parkų ir rezervatų direkcijų, Lietuvos geologijos tarnybos vykdytas aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijas perduoti Aplinkos apsaugos departamentui).

3. Dabartinė situacija – vėluojama įgyvendinti 2017 m. lapkričio 21 d. priimtą Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 3, 6, 11, 27, 35, 37, 48 straipsnių pakeitimo ir 30 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą Nr. XIII-772, pagal kurį nuo 2019 m. sausio 1 d. aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę turi vykdyti viena institucija - Aplinkos apsaugos departamentas.

4. Projekto esmė:

- **Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (AAVKĮ) projektu siūloma:**
 - numatyti, kad aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams jų galias patvirtinančius pažymėjimus išduoda Aplinkos apsaugos departamento vadovas, o aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės priežiūros institucijos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams - aplinkos ministras;
 - nurodyti, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai turi teisę įtardami, kad medžioklėje dalyvaujantis medžiotojas yra neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, tikrinti, ar jis yra neblaivus ar apsvaigęs (kai nesutinka tikrintis, ar užfiksavus, kad yra neblaivus ar apsvaigęs, neleisti dalyvauti medžioklėje).
- **Miškų įstatymo (MI) projektu siūloma:**
 - numatyti, kad valstybinę visų nuosavybės formų miškų būklės, naudojimo, atkūrimo, įveisimo ir apsaugos kontrolės funkciją ir kitas su miškų kontrole susijusias funkcijas vykdo Aplinkos apsaugos departamentas;
 - atskirti sėklinės miško bazės kūrimo bei sėklinės miško bazės kontrolės funkcijas. Sėklinės miško bazės kūrimo funkciją siūloma pavesti vykdyti valstybės įmonei Valstybinių miškų urėdijai, sėklinės miško bazės kilmės ir kokybės vertinimo funkciją pavesti vykdyti Valstybinei miškų tarnybai, o ūkinių priemonių vykdymo sėklinės miško bazės objektuose

- kontrolę perduoti vykdyti Aplinkos apsaugos departamentui;
- pavesti VI Valstybinių miškų urėdijos valstybinių miškų apsaugos darbuotojams organizuoti ir vykdyti valstybinio miško apsaugą nuo neteisėtų MĮ išvardintų veiksmų. Šie darbuotojai turės prievolę imtis priemonių, kad būtų nustatytos ir užfiksuotos pažeidimo aplinkybės, esant asmens veikoje administracinio nusižengimo ar nusikalstamos veikos, susijusios su šio įstatymo saugomų vertybių pažeidimu, požymiams, informuoti apie tai kompetentingą instituciją, kuriai perduos surinktą medžiagą tolimesniam tyrimui bei, be kitų MĮ nustatytų teisių, šie darbuotojai turės teisę, teisės aktų nustatyta tvarka, bendradarbiauti su policija ir kitomis teisėsaugos ar kompetentingomis institucijomis vykdant miško ir jo išteklių apsaugą, užtikrinant administracinių nusižengimų ir nusikalstamų veikų prevenciją, atskleidimą bei tyrimą, t. y. turės teisę su šiomis kompetentingomis institucijomis vykdyti bendrus miško ir jo išteklių apsaugos prevencinius veiksmus, teikti reikiamą informaciją teisėsaugos ir kitoms kompetentingoms institucijoms sėkmingam pažeidimų tyrimui ir pan.
 - **Saugomų teritorijų įstatymo (STĮ) projektu** - valstybinės saugomų teritorijų apsaugos kontrolės vykdymas perduodamas Aplinkos apsaugos departamentui.
 - **Aplinkos apsaugos įstatymo (AAĮ) projektu** siūloma patikslinti AAĮ nuostatas atsižvelgiant į tai, kad aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdys vienos aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos pareigūnai.
 - **Administracinių nusižengimų kodekso (ANK) projektu siūloma:**
 - įrašyti kad atsakomybę už saugomų teritorijų režimo, miškų naudojimo ir apsaugos, žemės gelmių išteklių, kitų aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo reikalavimų pažeidimus taikys viena institucija - Aplinkos apsaugos departamentas;
 - numatyti atsakomybę už medžiotojų dalyvavimą medžioklėje neblaiviems, apsvaigusiems nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, už atsisakymą, esant įtarimams dėl neblaivumo ar apsvaigimo, tikrintis neblaivumą ar apsvaigimą;
 - atsižvelgiant į tai, kad Aplinkos ministerijos kompetencija gyvūnų gerovės ir apsaugos užtikrinime yra išimtinai laukinės gyvūnijos, siūloma tikslinti ANK 346 straipsnio nuostatas eliminuojant aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų pareigas susijusias su pavojingų ir kovinių veislių šunų kontrole.
 - **Medžioklės įstatymo projektu siūloma:**
 - nustatyti, kad atsakomybę už Medžioklės taisyklių ir kitų medžioklę reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus taikys tik aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai;
 - nustatyti pareigą medžioklėje dalyvaujantiems medžiotojams būti blaiviems ir neapsvaigusiems. Nustatoma riba (0,4 promilės ir daugiau) kuriai esant laikoma, kad asmenys dalyvaujantys medžioklėje yra neblaivūs;
 - papildyti įstatymą aiškinamosiomis sąvokomis „Medžioklėje dalyvaujantis medžiotojas“, „Neblaivumas“.

Projekto nauda ir kaštai:

- bus sudarytos sąlygos vieningam aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės (įskaitant miškų kontrolę) planavimui ir vykdymui: bus užtikrinama efektyvesnė MĮ, Medžioklės įstatymo ir kitų miškų naudojimą, priežiūrą ir apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų kontrolė, taip pat šių pažeidimų prevencija, o tai turės teigiamos įtakos gamtos išteklių, įskaitant miškus, būklei.
- ūkio subjektų, kitų fizinių ir juridinių asmenų veiklos kontrolė aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje taps aiškesnė.
- **Miškų kontrolės stiprinimui Aplinkos apsaugos departamente planuojama papildomai įsteigti 30 aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų**, vykdysiančių valstybinę visų nuosavybės formų miškų kontrolę, **pareigybių**. Kasmet šių papildomų pareigybių **darbo užmokesčiui reikės apie 500 tūkst. eurų**. Reikiamas finansavimas būtų skiriamas iš **Bendrujų miškų ūkio reikmių finansavimo programos**.
- Pažymėtina, kad iki 2018 m. sausio 1 d. miškų urėdijoms priskirtų valstybinių miškų atkūrimą, priežiūrą, apsaugą ir miško išteklių naudojimą organizavo ir koordinavo Generalinė miškų urėdija, kartu vykdydama ir šių darbų kontrolę. 2018 m. sausio 8 d. 42 valstybės įmonės miškų urėdijos reorganizuotos prijungiant jas prie VI Valstybinio miškotvarkos instituto, kurio pavadinimas pakeistas į VI Valstybinių miškų urėdiją, 2018 m. gegužės 1 d. likviduota

Generalinė miškų urėdija. Todėl atitinkamai atsirado poreikis vykdyti papildomas valstybinių miškų atkūrimo, apsaugos, miško išteklių naudojimo kontrolės funkcijas, kurias šiuo metu epizodiškai pradėjo vykdyti Valstybinė miškų tarnyba, o vėliau sistemiškai ir išplėtotai vykdydys Aplinkos apsaugos departamentas. Atsižvelgiant į augantį nusižengimų, susijusių su miško žemės naudojimu ne pagal paskirtį (neteisėta pastatų statyba, miško žemės aptvėrimai ir kt.) skaičių, numatyta ženkliai stiprinti ir optimizuoti (epizodinius patikrinimus keičiant sisteminga kontrole) miško žemės naudojimo pagal paskirtį kontrolę. Taip pat siekiant užtikrinti tinkamą Reglamento (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos, įgyvendinimo priežiūrą, papildomai numatyta vykdyti žaliavinę medieną naudojančių ūkio subjektų kontrolę, ūkio subjektų konsultavimą valstybinės miškų kontrolės klausimais.

- Pažymėtina, kad **30 papildomų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų, vykdydysiančių valstybinę miškų kontrolę, pareigybių, vertinant pagal funkcijų apimtį, atitinka apie 30 proc. padidėjimą lyginant su šiuo metu šias funkcijas vykdančių valstybinių miškų pareigūnų pareigybių skaičiumi.**

5. Derinimas – Projektas suderintas be pastabų su Sveikatos apsaugos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Susisiekimo ministerija. Į Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Europos teisės departamento pastabas atsižvelgta. Į Vidaus reikalų ministerijos pastabas atsižvelgta iš dalies.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – projektas susijęs su Vyriausybės programos įgyvendinimo plane numatyto 3.1.1. darbo „Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos (institucinės sąrangos) optimizavimas“ įgyvendinimu.

Projektas susijęs su Susitarimo dėl šalies pažangai būtinų reformų 1.1.6 veiksmu „Pavaldžių įstaigų funkcijų konsolidavimas“.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina aptarti Projektą tarpinstituciniame pasitarime, Projekto rengėjams įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir suderinus patikslintą Projektą darbo tvarka.

Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto nuostatų dėl aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės funkcijų konsolidavimo vienoje institucijoje, t. y. Aplinkos apsaugos departamente, priėmimas yra svarbus ir skubus. Vėluojama Projektą pateikti Seimui svarstyti (planuota balandžio mėn.).

Vadovaujantis Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo Nr. IX-1005 3, 6, 11, 27, 35, 37, 48 straipsnių pakeitimo ir 30 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIII-772 nuostatomis, jau nuo 2019 m. sausio 1 d. aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę turėjo vykdyti viena institucija - Aplinkos apsaugos departamentas.